

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsteny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė.

10 (354)

Kaunas, 1926 m. kovo m. 4-10 d.

VIII metai.

Pažymėtini įvykiai.

Kovas.

1 d. 1919 m. pradėta steigti 1. artilerijos pulko 2. baterija.

1 d. 1919 m. inžinerijos kuopa pavadinta inžinerijos batalionu.

2 d. 1919 m. pradėtas steigti Atskiras batalionas (vėliau buvęs Vilniaus bat., o dabar 5. pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas).

9 d. 1280 m. Lietuvos Kunigaikštis Traidenis sumušė kryživius ties Ašeradu.

10 d. 1919 m. lietuviai išvijo bolševikus iš Krakenavos.

Būkime kantrūs.

Lenkas yra didžiausias mūsų neprietelius. Jis kenkia mums užsieny, šmeiždamas ir žemindamas mūsų tėvynės vardą, jis kandžiojasi ir namie, čia pat Lietuvoje. Žodžiu visą laiką galasdamas dantį nepraleidžia nė vienos progos mums neįgėles, nepakenkęs.

Tačiau pastaruoju metu, ypač kai garsusis „maištininkas“ Želigovskis patapo Lenkijos krašto apsaugos ministru, tie lenkų kandžiojimai dar labiau padidėjo.

Štai kad ir iš vasario mėnesio 22 į 23 d. įvykęs lenkų puolimas ties Podgajumi. Del paties lenkų atliktojo žygio plačiau kalbėti čia netenka: apie jį visi esame girdėję. Pakanka tik pažymėti, jog lenkai patydomis apsupę mišką Lietuvos valdomoje žemėje tarp (Tišabloto ir Podgajaus) ir suėmė mūsų 8 policininkus, apiplėšė pasipainijusius vietos gyventojus, o paskum visam pasauliui paskelbė: „žiūrėkite, girdi, anglai, prancūzai, vokiečiai, italai, japonai, rusai — ką daro Lietuva. Ji puldinėja mūsų pasienio gyventojus, žudo mūsų sargybinius, degina kaimus, plėšia gyventojus. Tik dirstelkit susimildami, kas dedasi jūsų pašonėje, lietuviai juk karą su mumis pradėjo, suimti net jų karininkai, ir daug kareivių, gelbėkit“!

Ką reiškia ši lenkų vaidinamoji pastaruoju laiku misterija. Ką jie norėjo pasiekti puldami mūsų mišką, pagrobdami mūsų 8 policininkus nelaisvėn, o vierą jų nukaudami? Kas čia? Paprastas plėšimas ar

apgalvotas smurtininkų žygis? Mums šiandien yra aišku, jog panašiai elgdamiesi lenkai turi gilesniu, negu pasiplėšti tikslų, kurie yra subrendę maištininko Želigovskio štabe. Jam juk ne naujiena „sukilimus“ daryti, neveltui gi ir ministru jį neseniai paskyrė. Iš visos istorijos mes matome, kad lenkai puolė mus:

1. Gerai pasiruošę. Juk dar vasario 17 d. jų ginkluota policija iš Podgajo perėjo mūsų pusėn ir pradėjo mišką kirsti. Kai mūsų policininkai juos paprašė išsinešdinti iš kur sveiki atėję buvo, tai jie vasario 22 d. 22 valandą arti 200 su viršum žmonių ginkluoti granatomis, kulkosvaidžiais puola mūsų apsaugą. Tai vienas dalykas.

2. Lenkai dar nesėjo pulki mūsų policininkų, kai Lenkijos visi laikraščiai jau šaukė apie lietuvių tariamąjį „karą“. Varšuvoje vienas, ypač uolus melagysčių platintojas, „G zeta Varšavska“ nurodė net pavardes mūsų karininkų (?) dalyvavusių lenkų išgalvotam puolime. Kuopos vadovas, pasirodo, buvęs leitenantas Vielūnas, atsargai vadovavęs majoras Svitaš, o šaulius vedęs Todašas. Kas lieka daugiau po to viso pasakyti? Viena tikrai, jeigu jau esama begėdiško melo pasaulyje, tai lenkų prasimanymus galima vien bandytų melu vadinti.

3. Antrą vertus subruzdusios lenkų kariškosios organizacijos, kurios tučtuoliau padėjo raginti savo narius „tėvynę ginti“, ruošti irgi daug ką pasako.

Žodžiu lenkai ruošiasi žygin. Ar jų veiksmai ties Podgajumi yra to žygio tikrai pradžia, Želigovskio planams Varšuvoje parašyta įžanga, ar priešingai — tikrai dirvos mėginimas, pirmas bandymas kol kas sunku pasakyti. Bet kad panašius lenkų žygio siūlai yra susimezgę Varšuvoje, kur stropiai galvojama, prie ko tai ruošiamasi, yra aiški, neabejotina tiesa.

Ką gi mes kariai turime pasakyti, atsižvelgę į vasario 22 d. įvykius, kaip turime lenkų naują šunybę sutikti? Ar galime karščiuotis, nerimauti, keikti lenkus ar priešingai, turime išsvermingai eiti savo pareigas ir neleisti savo jausmams akštėn iškilti? Aišku, jog mes, kiek mums skaudu ir sunku yra ramiai žiūrėti į lenkų darbus, turime laikytis lyg varos ir nesiduoti jausmams. Pastarasis įvykis kuo ryščiau išaiškėja, jog mes toli gražu dar ne taikos metu gyvename, jog kiekvienu mo-

mentu tapati Lenkija gali kesintis mus užgulti. Turime užtat ne tikrai būti pasiruošę juos atremti, bet juo toliau gyvėnime juo stipryn eiti. Turime daugiau dirbti, negu dirbame, labiau kreipti akį į save, o taip pat į savo pareigas. Taigi mažiau piktinkimės, mažiau kalbėkime, o daugiau dirbkime. Būkime išvermingi ir kantrūs. Gerai pasiruošę nieko nebosime ir niekas mus neįstengs apgalėti. Ne jausmai, bet valia žmonių viską padaro. Ugdykim ir stiprinkim ją!

Bibliotekoriams (kareivių bibliotekų).

Prašau iki šio kovo m. 15 d. pranešti Karo Mokslo Valdybos švietimo daliai:

1. Kiek knygų buvo daly ar istaigų bibliotekose 1926 m. sausio m. 1 d. (skaičius).
2. Kiek buvo 1925 m. skaitytojų (skaičius).
3. Kiek buvo 1925 m. perskaityta knygų (skaičius). Plk. Itn. B u r o k a s.

Lietuvos gyvenimas.

— **Vyriausybės darbai.** *Klaipėda dalyvaus Seimo rinkimuose.* Ministrų Kabinetas priėmė Seimo rinkimų įstatymo pakeitimą. Iš Klaipėdos krašto bus sudaryta 10. rinkimų apygarda.

— *Tautų Sąjunga reikalauja sustabdyti kautynes.* Mūsų atstovai už rėniuose įteikė valstybėms, kuriose jie yra paskirti Lietuvą atstovauti, protestus dėl užuojūlimų lenkų. Sąryšy su tais lietuvių atstovų protestais, Tautų Sąjungos taryba paprašė Lietuvos ir Lenkijos, kad jos sustabdytų ginklus prie demarkacijos linijos ir palauktų artimiausio Tautų Sąjungos tarybos posėdžio. Tame posėdy svarstysią Lenkijos „nuopelnus“.

— *Paskelbė karą nepraustaburniams.* Užsienių Reikalų Ministerija pasiuntė Ministrų Kabinetai priimti tarptautinį susitarimą kovai su nepadorių raštų ir paveikslų platinimu Lietuvoj. Tokių raštų ir paveikslų platinto us smarkiai baus.

— *Latviai atvažiuoja į Kauną.* Kovo mėn. pradžioj atvažiuoja į Kauną Latvijos atstovai tartis su Lietuvos vyriausybe prekybos sutarčiai sudaryti.

— **Savivaldybės** *Pamatysime kiek išleido knygų.* Š. m. nuo balandžio m. 5 iki 12 d. Kauno Miesto Savivaldybė atdarys spaudos parodą K. u n e K. M. S. Vinco Kudirkos skaitykloj (Laisvės A. čia 48 Nr.). Parodoj išstatys visas Lietuvoj išleistas nuo 1918 iki 1926 m. knygas la kraščius, žurnalus, agitacines partijų brošiūras, atsšukimus, plakatus; įstatus, instrukcijas ir kitokius spausdinius.

— **Šauliai.** *Kada susivažiavios šauliai.* Š. m. Šaulių Sąjungos visuotinas susivažiavimas įvyks birželio 17, 18 ir 19 d. Kaune.

— *Klaipėdiškiai taip pat organizuojasi.* Kreivėnuose, Pagėgių apskr., įsisteigė naujas šaulių būrys. Vietos vokiečiams tas nepatiko ir buvo pradėję kitame kambary to namo, kur tęsėsi susirinkimas, vokiškai rėkauti, bet lietuviai į tokius vokiečių darbus dėmesio nekreipė ir darbą tęsė toliau.

— **Klaipėdiškiai.** *Ruošiasi Nemuną žabuoti.* Mūsų uočių tėvas — Nemunas dažnai mėgsta Klaipėdos krašte daugiau šuosių iškrešti, negu kitur. Klaipėdiečiai susirūpino, kaip apsiginti nuo Nemuno potvynių pavasarj. Naujėdų II nusausinimo bendrovė įteikė Klaipėdos krašto Direktorijai prašymą, kad suteiktų pašalpos paskolos pavidale užbaigti pradėtus darbus prieš potvynių pavojų. Vasario 25 d. Direktorija tiems tikslams nutarė suteikti 7000 lt. pašalpos.

— **Prekyba ir pramonė.** *Kiek Lietuva sausio mėn. pirko ir pardavė.* Per š. m. sausio m. iš Lietuvos išvežė į užsienius prekių už 20.300.000 litų, o iš užsienio įvežė tik už 13¹/₂ mil. litų. Tuo būdu per tą mėnesį Lietuvoj pasiliko pinigų 6.700.000 litų.

— *Suomiai nori pirkti Lietuvos odų.* 15 Suomijos firmų nori užmegsti prekybos ryšius su Lietuvos odos dirbtuvėmis, iš kurių pirktų Suomijai Lietuvoj išdirbtas odas avalinei ir kitokiems reikalams.

— *Latviai įsileis mūsų gyvulius.* Nuo pereinų metų lapkričio mėn. Latvijos vyriausybė buvo uždraudusi iš Lietuvos įvežti gyvulius į Latviją, ramatuodama, kad Lietuvoj plečiasi limpamosios gyvulių ligos.

Dabar teko patirti, kad vienas latvių tam reikalui paskirtas atstovas, apsilankęs Lietuvoj ir patyręs, kad Lietuvoj gyvulių ligų nėra, prašė savo vyriausybės, kad ji įleistų į Latviją Lietuvos gyvulius.

— **Okupuotoji Lietuva.** *Vilniuj šventė vasario 16 d.* Vilniaus lietuvių parapijos bažnyčioj buvo iškilmingos pamaldos ir pamokslas Lietuvos nepriklausomybės šventei paminėti. Į pamaldas susirinko daug vietos lietuvių. Bet pamaldų neamiršo ir lenkai. Atsiuntė savo žvalgybą sekti ką lietuviai daro.

— *Vilniaus gyventojai nenori lenkų kariuomenės.* Buvome rašę, kad lenkai prie Lietuvos demarkacijos linijos vieton pasienio policijos atsiųs kariuomenę. Dabar teko patirti, kad vietos gyventojai labai nenori lenkų kariuomenės ir bijo jos, nes apsunksintų pasienio gyventojus.

Naktinis susišlapinimas.

Žmogus, būdamas dar žinduolio amžiuje, šlapinasi į vystyklus, nes jis dar nieko neišmano. Ilgainiui, kada vaikas pradeda kalbėti, sužino jau kame dalykas, patsai pasiprašo lauk. Dar toliau matome, kad dienos metu vaikai jau nusišlapina, atlikdami tą reikalą, kaip ir suaugę žmonės; bet dažnai pasitaiko, kad naktimis „žuvų prigauda“.

Toksai naktinis vaikų susišlapinimas ne visiems yra vienodas. Yra tokių, kurie po keletą kartų naktį susišlapina ir panašiai daro iki nesulaukia 10 ar daugiau metų, bet pasitaiko ir tokių, kurie jau metų, kitų naktimis pabunda ir prašosi laukan.

Toksai vaikų skirtumas kalbamu klausimu pareina nuo jų bendro sveikatos stovio: kuris yra stipresnis,

tai greičiau atsikrato to „žuvų gaudymo“, kuris yra silpnėsnis, tas užtęsia jį žymiai ilgiau.

Jei dabar pažiūrėti į suaugusius, tai pamatysime, kad ir suaugusių tarpe pasitaiko „naktinių žuvininkų“. Tokių „žuvininkų“ rasime ir kareivių tarpe. Tokie kareiviai patys jaučiasi labai blogai, nes nuo jų guolio ir jų pačių dvokia labai nemalonus šlapimo kvapas. Šlapinimas permerkia jo baltinius, paklodes ir čiūžinį ir dėl to jie biauriai atsiduoda. Be smarvės, kuri kankina tokį „žuvininką“, daug kas pašiepia, pajuokia, jo nepriima savo draugystėn. Toksai žmogus lieka pastumdėlis.

Bloga yra ir tiems kareiviams, kuriems tenka greita jo būti, pavyzdžiui, miegoti, sėdėti laike pamokų

ar stovėti greta jo per gimnastiką ir kvėpuoti anuo dvokiančiu oru.

Bet kągi daryti?

Mažus vaikus žmonės mėgina įvairiais būdais atpratinti: juos žadina naktimis, baugina, gėdina ir, pagaliau, jeigu panašios priemonės negelbsti, tai ir kailį pradeda pėrti. Suaugusiems ir gali panašiai būti. Bet, žinoma, visa tai neduoda gerų vaisių. Dažnai pasitaiko, kad dėl tokių priemonių dar blogiau pasidaro, nes tokiam žmogui įvaro baimės, kuri tokią ligą pablogina.

Iš tų priemonių gal geriausi būtų žadėjimas tuo metu, kada žmogus pripratęs naktį susišlapinti. Šis laikas paprastai yra gana pastovus. Bet kiekvieną kartą žadinti, tai yra sunkoka ir tiems, kurie susišlapinantį žadina, lygiai ir pačiam ta liga sergančiam, nes toksai ligonis negali tinkamai naktį pailsėti. Čia reikalinga ieškoti kelio pašalinti tą baurią ligą.

Iš tiesų panaši liga yra didelė žmogaus nelaimė. Jis negali niekur svečiuose ramiai nakvoti: jis iš anksto jau bijo susišlapinti lovą ir būti pajuoktas. Taigi, šis klausimas yra svarbus ne vien kariuomenėje, bet ir šiaip gyvenime.

Ši liga, kaip minėjau, prasideda nuo mažų dienų. Jeigu žmogus yra silpnesnės sveikatos, tai ji gali ir

labai ilgai jame užilikti. Bet paprastai subrendęs žmogus jau tos ligos atsikrato.

Jeigu pažiūrėsime, kaip dažnai toksai ligonis šlapinasi dienos metu, tai pamatysime, kad kuone be skausmo. Toksai ligonis skundžiasi, kad beveik kas valanda būtinai turi šlapintis, nes negalys išlaikyti.

Kas gi atsitinka, jeigu taip dažnai šlapinasi?

Pūslė atpranta laikyti šlapumą. Ji nepajėgia išsitemti tiek, kad šlapumo galėtų daugiau prisirinkti. Kaip tik joje susirenka šiek tiek šlapumo, ji tuojaus stumia žmogų pasituštinti.

Taigi, norint išgelbėti nuo naktinio susišlapinimo, būtinai reikia pripratinti pūslę daugiau išsitempti. Kitaip kalbant reikia stengtis šlapintis dienos metu ne daugiau 2-3 kartų. Beabejo neiš karto tai galima atsiekti. Reikalinga pripratinti iš lėto. Taip pripratinti pūslę išsitempti galima per mėnesį ar porą mėnesių laiko, vis rečiau dienos metu šlapintis.

Mūsų artileristai per iškilmes.

Be to, einant gult reikalinga pasirūpinti, kad viduriai nebūtų prikimšti, kad jie spausdami neerzintų pūslės, nes sveržinta pūslė, nors joje ir mažai šlapumo būtų, gali žmogų priversti susišlapinti. Lygiai nereikia daug gerti skysčių neužlgo prieš eisiant gulti, nes nuo to greitai gali atsirasti daugiau šlapumo.

Nevisada yra lengva priprasti dienoje šlapintis porą kartų. Dažnai čia tenka panaudoti ir kokius

Valio, tėvyne!

Buvo gražus rudens vakaras.

Mažučio Pabalių kaimo gyventojai, suvarginti rudens darbais, ruošėsi nakties poilsiui. Retai kur grįčiutėje tebespindėjo žiburys, niekur nebuvo girdėt duris varstant ar vartus girgždant, tik retkarčiais, tai viename, tai antrame kaimo gale gerėdamiesi mėnuliu sulodavo ar sustaugdavo šunes.

Šiaipjau buvo ramu ir tylu...

Atsargiai, susikuprinęs, lyg ko bijodamas skubino Jonas prie upelio, kuris gliuosnių šešeliais pasidabinęs ir čia pat ties kaimu išsidrėkęs laukė svečių. Bails mėnulis, dangstydamasis debesų skraiste, spindėjo padangėje. Kaimas atrodė lyg išmirus. Tik štai sublizgėjo upelis, akimirksnis ir Jono nėra. Jį paslėpė krūmų šešelis ramiai.

— Jonuk, tu? Sukuždėjo tylus mergytės balselis ir dvi švelnutės, šiltutės rankelės aistringai apkabino jo kaklą. Atbėgęs vėjelis tartum susigėdięs aptilo, sustojo, o išgirdęs karštą bučkį leidosi tolyn... Jis kuždėjo laukams, krūmams ir giriai, kas dedasi ties upeliu...

Jonas tuo tarpu spaudė prie krūtinės Pabalių kaimo gražuolę — Marytę, švelniai glostė jos galvą ir tyliai kalbėjo:

— Neverk; Marytė. Atitarnausiu vienerius metus savanoriu kariuomenėje ir grįšiu! Tuomet ir apie šeimoms guštelę galėsime pasikalbėti...

Jonuti mielas, verkdamas dejavo Marytė. Aš bijau. Mano širdis nerami. Tu išvyksi į Kauną, ten daugiau mergaičių pamatysi ir mane vargšę pamirši.

— Maryte, ką tu kalbi? Kaip aš galėsiu tave užmiršti, juk tu man brangesnė esi už viską, tu esi mano angelas... O kad labiau įtikintų jį bučiavo jos plaukus, veidelius, glostė rankeles... Nepastebimos slinko valandos...

Joneli, aš turiu namo bėgti, ašarodama prabilo Marytė. Manęs mamytė gali pasigesti...

— Luktelk dar Mariuk, pasėdėkiva, ryt jau šiuo laiku aš jau toli būsiu... Gal važiuosiu Kaunan. Ilgai nesimatysime...

Glaudėsi Marytė prie Jonelio krūtinės, glamonėjo, šluostė ašaras... Paskum karštai pabučiavo Jonelį į lūpas, suspaudė jo veidą rankytėmis ir žvilgterėjusi į jo akis pasakė:

nors stiprinančius visą kūną vaistus, kad visas kūnas sustiprėtų ir tą ligą lengviau galėtų išvartyti. Čia reikalinga yra gydytojo ranka.

Turiu pasakyti, kad man teko ne vieną kareivį išgelbėti nuo tos baisios ligos.

Galvodamas pridėjau, kad ne visais naktinio susi-šlapinimo atsitikimais galima taip paprastai išsigydyti.

Kartais žmogaus kūnas būna jau tiek pakrikęs, kad sunku ką nors su juo ypačingai gero padaryti, tačiau daugely atsitikimų ir liga yra pataisomas dalykas.

Taigi kiekvienas, kuris turi tą nemalonią ligą turi tuojau kreiptis į savo dalies gydytoją, kad pats atsikratytų nuo jos ir kitiems nekenktų.

Gyd. maj. Petraitis.

Kariuomenės gyvenimas.

Mūsų Vyties kryžius čekoslovakams. Jau buvome rašę, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas apdovanojo Vyties kryžiumi kelius Čekoslovakijos aukštus karininkus. Kryžių andovanotiesiems įėikė vasario m. 16 d. Lietuvos igaliojasis ministeris Čekoslovakijai Dr. Zaunius. Įteikiant Dr. Zaunius priminė lietuvių ir čekų tautų ir kariuomenių draugiškumą dar Vytauto laikais, kada lietuviai drauge su čekais mušė krūveivius ties Grunvaldu, čekų legionų ir lietuvių bataiono santykius Sibire ir dabartinį glaudų bendradarbiavimą.

Ta nėčia dieną ir čekoslovakai andovanojo savo ordinu mūsų karo atžė Čekoslovakijai p. l. Gedraitis.

Per iškilmingus pietus Čekoslovakijos Vyr. Štabo viršininkas gen. Syrovj kalbėdamas taro kitko nareškė džiaugsmą, kad Lietuvos Vyr. Štabo priešaky stovi asmuo, gen. ltn. Ladyga, baiges mokslus Čekoslovakijai ir todėl jau įems artimas žmogus. Gen. Syrovj linkėjo Lietuvos kariuomenei geriausio pasisekimo.

Kauno įgula. Vaidinimai kariams: Vasario 22 d. įoulos kariams Valstvb niame Teatre buvo vaidinta Mironio drama „Vytrutas pas kryžiuočius.“ Preš vaidinimą p. Liūdas Gira malonėio paaiškinti kariams dramos turinį. Vaidinimas nusisekė gerai, ypač visus sužavėjo Vytrutas savo atkaklumu.

Teatras buvo kimšte prikėmštas. Kareiviai žiūrėjo vaidinimą su atidžia; užklausti sakėsi suprantą dramos turinį.

Kareivių tarpe buvo matyti Karo Mokeio Valdybos karininkai (maj. Laurinaitis, mir. Ružancovas, p. l. Burokas, k. v. Narušis), 5. pėst. pulko vadas p. l. Pundzevičius, pulko kapelionas kun. Abraitis ir kiti keli karininkai, atvedę komandas. Iš komendantūros buvo plac-adjutantas v. ltn. Kaufmanas, kuris žiūrėjo tvarkos. Viskas būtų buvę gerai, jei nebūtų kosėta vaidinimo metu ir nerūkvta karidory, iš kur dūmai ėjo į vaidinimo salę. Rūkyti reikia teatro prieangy.

R. B.

Aviacija moka paslpuošti. Teko ne vienoj kareivinėj matyti, kaip nuogos sienos baltuoja; apert vyties daugiaus nieko nematyti. Būtų geras dalykas, kad sieną papuoštu įvairiais mūsų tautos didvyrių paveikslais arba vingiais, kaip kad pas mus aviacijoj kad yra. Be to, reikėtų ir parašų padėti kai antai: „Skundai, ašaros, silpnų pašaras“ ir t. p. Pas mus aviacijoj, nors dalis stovi atskirai, bet kareivinių papuošti nepamiršta. Kad ir visuose eskad. yra įvairių paveikslų, bet užvis turtingesnė 2-ji oro eskad., kuri gali būti pavyzdžiu visoms kariuomenės dalims. Ten pamatysi narsių oro paukštelių, kuriems mirtis kiekvieną minutę į akis žiūri, vingių ir t. t. Yra puikus paveikslas vaizduojantis kaip keliasi iš kapų mūsų tėvynė ir daug kitoniškų.

Kaip aviacija linksmėnasi. Pasilinksminimų pas mus kaip ir nėra, nors galėtų būt sudaryta nuolatinė mėgėjų kuopelė. Esti kaip kada vaidinami šeimyniški vakarėliai, bet iš jų naudos jokios nėra.

Kinematografas ners veikia bet visai mažu pasisekimu. Pereitą žiemą daug skaitlingiau lankė, negu dabar. Gal dėl to, kad grieždavo laike vaidinimo mišrus orkestras. Dabar kai kada neapsimoka net už elektrą. Reiktų šiuo irgi susirūpinti. Tuomet žmonių daugiau ateitų.

V. p. St. Čepulis.

Mūsų kareivius lydėjo tūkstantinė minia. Vasario 16 d. iškilmės Klaipėdoje prasidėjo pamaldomis. Prieš pamaldas pulko kapelionas pasakė pri- taikytą tai dienai pamokslą. Jis pažymėjo tos dienos svarbumą lietuvių gyvenimui. Taipat ragino mylėti savo kalbą, išrodydamas jos grožį ir reikšmę lietuvių tautai. Po pamaldų visa įgula nuėjo į Teatro aikštę.

— Sudiev, Joneli... Gindamas tėvyrę nuo priešų neužmiršk manęs, žinok, kad vien tik tavimi gyvenu...

— Rašyk man dažniau.

— Dar kartą susipynė rankos, dar vienas saldus bučkis ir viskas nutilo. Kiekvienas savo pramintu taku bėgo namo...

Rytojus diena Jonas jau buvo artimiausioje gelžkelių stotyje. Ten jis rado apie dešėtką savanorių, kurie irgi vyko Kaunan. Stotis buvo pilnutėlė žmonių. Jų buvo visur: viduryje ir lauke. Visi, mat, lydėjo... Giminės, broliai, seselės, pažįtami, draugai laimino vykstančius savanorius... Visur buvo girdėt kalbos, juokavimas.

Ir Jonukas stovėjo su savo tėveliais prie pat stoties durų. Bet jie visi trys tylėjo. Senukai neturėjo ką daugiau kalbėti, nes buvo jau viską pasakę namie, o Jonui kalbos nerūpėjo. Jo galvoje pynėsi visokios mintys.

Jis nesibijojė tarnauti, jau anksčiau norėjo vykti į Vilnių ir pastoti į kariuomenę, bet vis mat reikėjo padėti tėveliams laukus sudoroti ir kitus darbus atlikti. Tarnauti savo tėvynei juk tikrai vieneri metai, ne amžius koksai. Bet vis kažin kas lyg spaudė krūtine.

Jonukui gaila buvo nuo savo senų tėvelių, savo kaimo, kur kiekvieną takelį, krūmokšlį, kiekvieną akmenį, duobutę jis žinojo, kai savo penkinę...

Jis žiūrėjo dabar įbėdęs akis į pasenusios motinėlės veidą... Virtinėmis įvairiausi vaizdeliai sukinėjosi prieš jį. Rodos taip neseniai viskas buvo... Štai jis dar vienais marškinėliais, iodinėia lazda apžergęs... Štai mato kai ta pati motinėlė išėjusi už vartų ilgai ieško jį akymis, iki pamačiusi nepradeda švelniu balseliu:

Jonuk, a Jonuk!.. Bėk čia!

O Jonukas pažinęs balsą leidžiasi šuoliu ant savo lazdos pas mamytę, žinodamas, kad ji dovanai Jonuko nešauks. Ir tikrai neapsirikdavo: motutė gabalo šiltes duonos su sviestu ar su medum nešina ar sūriu ir obuoliais ratuota jo laukė. Užkask Joneli, didesnis išaugsi, sakė mamytė... O persitakstęs Jonelis kai pradės kirsti, tai net už ausų braška... Tai buvo laikai geri...

Jis dabar stotyje. Jis tikras Jonas. Žiūri į savo motutės veidą, į jos ašarotas nuliūdusias akis ir mąsto: — O gal ir nesugrįšiu, gal mama susirguši numirs, gal neišgirsiu daugiau jos švelnaus balselio...

Ten jau nuo ryto laukė žmonių minia ateinančių karių. Aikštėje kariai susirikiavo, pėstininkai priešakyje už jų artilerija ir šarvuočiai.

Aplinkui stovėjo tūkstantinė minia, tūkstančiai akių žiūrėjo į mūsų žaliukus.

Netrukus atvažiavo įgulos viršininkas pulkininkas Genys, Krašto Gubernatorius ir Krašto Direktorijos prezidentas Simonaitis. Klaipėdos krašto gubernatorius pasveikino karius, pažymėdamas kariuomenės uždavinius, ką turės ji atlikti, būtent atvaduoti iš lenkų grobikų Vilnių, seną Lietuvos sostinę. Po kalbos buvo griežiamas Tautos himnas. Laike himno kariai šautuvais ir kardais gerbė, o civiliai nusiėmė kepures.

Vėliau buvo iškilmės maršas, kurį priėmė gubernatorius. Tvirtai žygiavo pro gubernatorių karių eilės, dundėjo paskui gi artilerija, šarvuočiai. Visa tai darė nepaprastai malonų įspūdį.

Po pietų buvo kareiviai nuvesti į „Šaulių salę“, kur buvo suvaidinta vieno veiksmo drama Vidūno „Tėviškė“. Prieš vaidinimą švietimo kom. pirmin. pasakė keletą žodžių, kuriais priminė reikšmę 16-tos vasario mūsų lietuvių tautai. *Leit. Šiaučūnas.*

Užsieniai.

— **Lietuvės moters ir Amerikoje triūsuoja.** Š. m. balandžio mėn. Čikagoje įvyks pasaulinė moterų darbų paroda, kurioje dalyvaus savo išdirbiniais ir Čikagos lietuvaitės.

— **Bepig tokius gydyti.** Amerikoje, Detrolto mieste mirė vienas lietuvis, Juozas Danulaitis, kuris paliko jį gydžiusiam gydytojui J. Jonikaičiui 50.000 dolerių. Šis gydytojas yra visai svetimas mirusiajam ir, matyti, negodus žmogus, nes pareiškė, jeigu atsirastu vėlionies artimesnių giminių, tai jis tą didelį palikimą nepasilikis sau, bet atiduos mirusiojo giminėms.

— **Kalėjimų šalis.** Dabar Lenkija turi 341 kalėimą, kurie pilni prikimšti kalinių. Politiniai kaliniai, kurių dauguma lenkų pagrobų kraštų skriaudžiami gyventojai, sėdi kalėjimuose po du ir daugiau metų be tardymų. Nežiūrint, kad Lenkija pasistatė daugybę kalėjimų, pavergtų kraštų gyventojai vis tik nemano lenkams pasiduoti ir ruošiasi, kad sulaukę tinkamos valandos galėtų su lenkais tinkamai atsiskaityti. Vie-

nas Čekoslovakijos laikraštis rašo, kad neseniai lenkų policija suėmė Galicijoje slapta ukrainiečių karišką organizaciją, kurios tikslas buvo sukilti prieš lenkus ir nuo jų atsiskyrus sudaryti savo tautinę ukrainiečių vyriausybę.

— **Lenkų zlotą vėl „džiova“ apšėdo.** Lenkų zlotas ilgai sirgęs „džiova“ ir šiek tiek pasveikęs du mėnesiu buvo pastovus. Bet neilgai, vargšas, džiaugėsi sveikatėle. Pastaruoju laiku vėl pradėjo smukti.

Lenkai, pristigę pinigų, turėjo sustabdyti daug pradėtų darbų, tarp kurių ir Gdynios uostą statyti.

— **Riestai „burnelei“ Amerikoje.** Jungtinių Valstybių vyriausybė paima į savo rankas medicinos reikalams skiriamą degtinę. Šių priemonių imasi, kad geriau galėtų kovoti su girtybe ir prižiūrėti kiek įveža į Ameriką šnapso.

— **Nebėra vietos tramvajams.** Amerikoje tiek priviso automobilių, kad jau nebėra vietos tramvajams važinėti. Amerikos miestų valdybos nutarė tramvajams važinėti linijas tiesiti požemiuose.

— **Turkijoje moters susilygino su vyrais.** Iki šiol Turkijoje moters buvo pavergtos. Niekur jos negalėjo veikti visuomenės gyvenime, pasirodyti viešesnėse vietose ir visą laiką vaikščiodavo veidus užsidengusios. Dabar tas visas jau panaikintas ir turkė moteris pasirodė gatvėse atidengtu veidu ir be to, jų teisės sulygintos su vyrais. Taip pat leido turkų moterims mahometėms tekėti už krikščionių.

— **Veja komunistus lauk.** Skotijos darbininkų profesinės sąjungos viename savo dideliame susirinkime nutarė išmesti iš savo tarpo komunistus, nes ir ten jie kliudo darbininkams dirbti, provokacijomis ardydami jų organizacijas.

— **Australijoje apsupta ugnies.** Australijoje keliose vietose dega miškai. Kai kuriose vietose gaisrai tęsiasi per 100 mylių ir graso miestams, iš kurių moters ir vaikai bėga toliau, o vyrai eina gaisrų gesinti. Daug liepsnoj apsuptų ugniagesių žuvo.

Kareivi, susitikęs durtuvų kautynėse priešininką atsimink šį vieną: kad ne tas pergali, kuris raumenimis stipresnis, bet tas, kuris drąsesnis. Bailys, nusigandęs, nustoja jėgų, o drąsuolis kautynėse jų įgyja. Todėl auklėk savy ne tik kūno jėgą, bet ir dvasios, t. y. drąsą ir valią.

O Maryte? Jos skruosteliai, akutės, karšti bučkiai... Juos prisimini. Jonukui net šilta pasjdarė... Štai keleri metai atgal jis ir buvo dar nedidelis berniukas, o Marytė tikras nykštukas...

Vieną kartą pribėgusi sako:

— Jonuti, gelbėk. Vaikai mane skriaudžia. Kai šoks Jonukas iš liūtas... Nuo tų laikų jiedu susidraugavo... O vėliau šiltais vasaros vakarais, šviečiant mėnuliui ir lakštutei čiulbant ir meiluzė atsirado...

— Pasitraukit nuo bėgių — traukinys ateina, pasigirdo iš stoties durų gelžkeliečio balsas: Kruptelėjo Jonukas. Lyg kaltas būdamas pasitraukė į šalį, paraudo... Nutrūko svajonių siūlas. Jonukas stovėjo stotyje...

Kokiai 10 minučių praslinkus toli, kur bėgiai tartum dvi blizgančios juostelės vienan kaspinėlin susijungia, pasirodė traukinys. Iš pradžių sunku buvo suprasti ar jis stovi vietoje, ar bėga pirmyn. Bet kas sekundė augdamas tartum milžinas iš požemio aiškiai liudijo, jog jisai ritosi stoties link. Štai pasirodė dūmų stulpas, kažko sušniokštė mašina, sušvilpė, sudundėjo ir šnybzdama iš gyvatės atbėgo traukinys. Sugirgždėjo, sučypė ratai ir tartum įkastos sustojo stotyje...

Bučkiai, ašaros ir moterų riksmas... juokas... Visi skuba į vagonus, krauna bakselius su mamelių kumpiais, dešrom, linki geros kloties...

Susėdo. Vėl sušvilpė, sujudo, traukinys, iš pradžių iš lėto, o vėliau vis smarkyn, smarkyn spyrėsi į laukus... Sudiev Pabalai, sudiev Marytė, dundėjo ratai... Sudiev, atsidusęs atsakė jiems Jonas, lydėdamas žemėn pasvirusią ašarą...

Vakare Jonas jau buvo Kaune. Išlipęs iš traukinio stotyje ant sienos jis rado didelį skelbimą. Jame buvo parašyta, kad atvykstantieji savanoriai privalo kreiptis į skirstymo punktą, tad užsirašęs antrašą, nuvyko jo ieškoti. Štai jis plačioje gatvėje, kur vienas paskui kitą švaistosi vežikai, automobiliai, dunda vežimai. Visur pilna žmonių, visi juda, kažkur bėga, skuba. Pusvalandį laiko paklaidžiojęs nežinomomis gatvėmis, paklausinėjęs žmonių, atvyksta Jonas į skirstomąjį punktą. Čia, išgėręs kavos, pusvalandį pasilsėjo, o vėliau su keliais vyrais tą pat vakarą nuvyko į N. p. pulką.

(Bus daugiau).

J. Matusaitis.

Karo kronika.

— Kaip čekoslovakai atsisveikino su savo buvusiu vyr. štabo viršininku. Jau mūsų skaitytojai žino, kad iki šiol Čekoslovakijos vyr. štabo viršininku buvo prancūzas gen. Mittelhauser. Dabar sakytas generolas išėjo iš Čekoslovakijos karo tarnybos ir sugrįžo vėl į Prancūziją, iš kur vyksta į Maroką. Per išleistuves Čekoslovakijos prezidentas apdovanojo gen. Mittelhauser'ą aukščiausiu Čekoslovakijos „Baltasis Liūtas“ I laipsnio ordinu. Per iškilmingus išleistuvių pietus, kur dalyvavo daug Čekoslovakijos ir užsienio vyresnybės narių, čekai paminėjo generolo nuopelnus Čekoslovakijai.

Vėliau visų valstybių karo atstovams nuvykus pas gen. Mittelhauser'į ir mūsų p. I. Giedraičiui teko su sakomu generolu pasikalbėti. Generolas teiravosi ar patenkinta mūsų karo vyriausybė Čekoslovakijos karo mokyklomis, kurias daugelis mūsų karininkų lanko ir kaip jas pastarieji vertina.

Gen. M. pagerbti Čekoslovakijos krašto apsaugos ministeris iškėlė Prahos miesto salėj puotą. Vasario m. 11 d. gen. Mittelhauser'is išvyko iš Prahos.

— **Karo invalidai nesnaudžia.** Dar 1925 m. gegužės m. 15 d. suvažiavę Kaune Lietuvos ir Latvijos karo invalidų atstovai svarstė Lietuvos — Latvijos karo invalidų s-gos sudarymo klausimą. Buvo numatyta jį peržiūrėti visuotino narių suvažiavimo metu kiekvienoje valstybėje skyrium. Paruoštas ir statuto projektas.

Tais pat metais suvažiavę Estijos ir Suomijos karo inv. numatė 1926 m. pavasarį sušaukti visų Pabaltijo valstybių karo invalidų atstovų suvažiavimą Elsinkiuose. Suvažiavimą sukviesti pavedė estų invalidams.

Bė to, gautas pakvietimas į invalidų suvažiavimą Dancige, kuris įvyks gegužės m. 10 d. Suvažiavimas šaukiamas Dancigo aklųjų invalidų draugijos tikslu aptarti sakomųjų invalidų reikalus. Jame dalyvaus daugybė įvairių kraštų atstovų.

Nors suvažiavimai ir mums yra gana reikšmingi, bet kadangi juose dalyvaus ir lenkai, tai Lietuvos karo invalidų sąjunga savo atstovų nesius. *J. Barčius.*

— **Kas labiau rūpinasi karui pasiruošti.** Sovietų Rusijos ir Ukrainos pradžios, vidurinėse ir aukštesnėse mokyklose veikia taip vadinami „chemi-očiai“ ir „aviočiai“, kurių tikslas mokyti moksleivius karo dalykų iš chemijos ir aviacijos. Šie dalykai visiems mokiniams yra priversti. Pastaruoju laiku tokie mokymai įvesti ir Gruzijos mokyklose.

Dabar karo mokyklų valdyba ruošia naujas instrukcijas, kuriose tarp kitko numatyta, kad visų gimnazijų, universitetų ir institutų moksleiviai turės pereiti pilną naujokų mokymo kursą. Sakytus kursus vadovaus raudonosios kariuomenės karininkai.

— **Oras ir jūros gaubiasi šarvais.** Anglijos oro laivyno ministeris anglų seime pasakė, kad iš numatytų Anglijoje pastatyti 52 oro eskadrilių, 25 jau pastatytos. Per šiuos metus dar pastatys 3 eskadriles.

Tas pats ministeris pasakė, kad nors Anglija aviacijos didumu užima antrą vietą pasauly, bet atsižiūrint į gretimų valstybių apsiginklavimą, Anglijai dar reikia stiprinti savo aviaciją. Didžiausias Anglijai pavojus graso iš oro, todėl jai ir reikia labiausiai rūpintis aviacija.

— **Sovietų Rusija užsisakė Prancūzijoje ir Olandijoje 200 naujų karo orlaivių.**

— **Italija statosi dar vieną didelį šarvuotą laivą.**

— **Įsipyko martelė visiems.** Jau buvome rašę, kad anglai nenori Lenkijos įsileisti į Tautų Sąjungos

tarybą ir pastaruoju laiku anglams pritarė prancūzai. Kitos valstybės, k. t. Danija, Švedija ir kt. taip pat griežtai nusistačiusios neįsileisti lenkų į tarybą. Jos sako, kad jeigu grobikė Lenkija įeitų į tarybą, tai Tautų Sąjungos vardas pasaulio akyse visiškai rūsmuktų.

— **Vis ta pati kasdieninė dainelė.** Neseniai Lenkijos seimo karo komisija svarstė karo dirbtuvių centro valdybos veikimą ir jos sutartis su užsienio firmomis. Pasirodė, kad sutartyse yra didžiausių suktybių, dėl kurių Lenkija turėjo milijoninių nuostolių.

— **Amerika tik karo reikalais nenori šnektis.** Šiaurės Amerikos Jungtinių Valstybių užsienių reikalų ministeris pareiškė, kad Amerikos nusistatymą nesikišti į Europos reikalus ir nedaryti nuolatinių sąjungų su jos valstybėmis dar nereikia suprasti, kad Amerika atsisako bendradarbiauti su Europa politikos klausimais. Ji visai to nemano. Amerika tik į karo sąjungas nenori dėti, nes jos reikalai ir nusistatymai yra visai kiti, negu Europos.

— **Biskutį išbiro iš prakiurusio maišo.** Anglų, prancūzų ir belgų kariuomenė dar iki šiol tebe-laiko okupavusi kai kurias Vokietijos sritis prie Reino upės. Nežiūrint, kad dabar sakytos valstybės derasi su Vokietija sueiti į geresnius santykius, bet dar nematyti galo, kada jos visai pasitrauks iš vokiečių žemių. Vis dar suranda šiokių tokių priekabių ilgiau pasilikti. Nors, tiesa, iš kai kurių sričių jau pasitraukė ir Reino krašte sumažino savo kariuomenę, būtent, anglų pasitraukė 4.400 karių, prancūzų — 14.000 ir belgų — 6.500, bet dar keliasdešimts tūkstančių kariuomenės pasilikto toliau valdyti vokiečių kraštus.

— **Gedėjo žuvusių.** Vasario m. 28 d. visoje Vokietijoje buvo gėdulo diena didžiojo karo metu žuvusiems atminti.

— **Aukščiausias paminklas žuvusiems.** Italijoje ruošiasi pastatyti aukščiausią paminklą žuvusiems karo metu pagerbti. Paminklas bus aukštesnis už Eifelio bokštą Paryžiuje.

— **Netyli pavergtosios tautos.** Maroke rifkabilų karas su prancūzais ir ispanais dar nesibaigia ir rifkabilai kaujasi ligi paskutiniųjų, kol iškovos sau nepriklausomybę. Dabar apšaudo ispanų valdomą Tetuano miestą. Taip pat praneša, kad rifkabilai ruošia didelį puolimą prieš ispanus, o pastarieji ruošiasi juos tinkamai atremti.

— **Mandžiūrija nesiskirs nuo Kinijos.** Mukdane buvo susirinkę trijų Mandžiūrijos provincijų atstovai naujai Mandžiūrijos sutarčiai sudaryti. Visi nutarė nesiskirti nuo Kinijos. Tik kol Pekine bus sudaryta tvirta vyriausybė, nutarė visoms trims provincijoms susijungti į vieną vyriausybę, kurią vadovaus gen. Čangtsolinas, ir atitinkamai apsaugoti nuo komunistų įtakos.

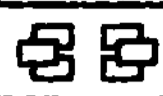
Atskira komanda kumelėms.

Per lenkmetį 1863 m. vienas lenkų sukilėlių pulkas pamatė atiojant kazokus. Pulko vadas, matydamas pavojų, tuojau sukomandavo: „Panovie!“ Sėskite į arklius ir ma-a-a-r-r-š „do liasu“ (į mišką).

Tuojau viena pusė užsėdo ir nujojo, bet kiti ne iš vietos. Vadas supykęs rėkia:

— Kodel neklausote įsakymo ir nejojate į girią, laukiate kol kazokai ant nosies užlips!

— Kad mūsų ne arkliai, bet kumelės... visi likusieji vienbalsiai atsakė...

Sporto kronika.**Lietuva.**

Oficialus hockey sezonas užbaigtas. Sekmadienį, vasario mėn. 28 d. įvyko paskutinės tradicinės hockey rungtynės tarp Kauno rinktinės komandos Kauno apgalėtojo LFLS. Tuo ir užsibaigė oficialus hockey 1926 m. sezonas: kuris šiaip atrodo, I vietą turi LFLS su 6 taškais ir 28:4 golų santykiu, II vietą — KSK su 4 taškais ir su 16:14 golų santykiu, III vietą Kovas su 2 taškais ir su 11:14 golų santykiu, IV ir paskutinėj vietoj Makabi su 0 taškais ir su 1:20 golų santykiu.

KSK — Kovas 6:3 (2:2). Tai buvo rungtynės dėl antros vietos. KSK buvo nepilname sąstate: trūko 2 geriausių puolėjų. Rungtynių pradžioje Kovas turėjo jau net 2:0 savo naudai. Tik gale pirmo havgaimo KSK išlygina golų santykį. Antrame havgaimo Kovas vėl pirmas įvaro golą. Pagaliau, KSK sugeba įvartyti net 4 golus ir laimi 6:3 į antrą vietą.

Kauno apgalėtojas (LFLS) — Kauno rinktinė komanda 2:1 (0:1). Kauno rinktinė komanda buvo sustatyta iš 2 klubų — KSK ir Kovo. Pirmas klubas paskyrė 5, o antras 2 žaidėjus.

Rungtynės buvo įdomios, atkaklios ir gyvos. Abi komandos parodė savo geresnį žaislą. Pirmas havgaimas užsibaigė 1:0 rinktinės komandos naudai.

Antrame havgaimo LFLS sugebėjo įvartyti 2 golus į rinktinės vartus. LFLS apgalėjo rinktinę 2:1.

Šiomis rungtynėmis užsibaigė pirmos oficialės hockey pirmenybės Lietuvoje. Reikia tikėtis, kad sekančiais metais hockey komandų skaičius padidės, žaidimas pakils ir konkurencija tarp klubų bus didesnė, kas ir padarys šį žaislą daugiau populiariu visuomenės ir sportininkų tarpe.

Kovas tvirtėja ir ruošiasi prie sezono. Daugkartinis Lietuvos ir Kauno futbolo apgalėtojas smarkiai organizuojasi prie pavasario futbolo sezono ir kviečia sau futbolo trenerį iš Vengrijos.

Be to, Kovas š. m. gauna 2 naujus internacionalius forvardus: Bylą (buvęs anksčiau LFLS) ir Garbačiauską (buvęs anksčiau KSK) ir dar kelius gerus žaidėjus.

Tuo jis gali sau užtikrinti dar vieniems metams futbolo pirmenybes.

Užsieniai.

Tai bent nušoko. „Karalius šokime sniegčiužomis“ Tulla Thams norvegas, kuris visus stebino savo šokimais paskutinėse rungtynėse. Jis pasiekė naują pasaulinį rekordą, nušokęs 70 mt. su sniegčiužomis.

Sulig pranešimo, norvegas Thams pastebėjo, kad sekančiais metais arba IX pasaulinėj olimpiadėj jis nušoks iš 80 mt. aukštumo. Tai lakiojantis norvegas.

Koelnas nugalėjo Paryžių 3:1. Pirmos po karo tarp miestų rungtynės įvyko Paryžiuje, kur vokiečiai nugalėjo antrą Paryžiaus komandą. Pirmoji komanda žaidė tą dieną Ispanijoje, kuri irgi pralaimėjo 3:2.

Pasaulio pirmenybes bėgti pačiužomis laimėjo norvegai. 1926 m. pasaulio apgalėtoju yra jaunas norvegas Ballangrud, kuris laimėjo pirmą vietą. Antrą vietą laimėjo norvegas Larsen ir trečią — norvegas Evenson. Pilnas norvegų laimikis paaiškinamas tuo, kad pasaulio pirmenybėse nedalyvavo suomiai. Daug kartų laimėjęs pasaulio pirmenybes suomis Thunberg, tuo laiku viešėjo Amerikoje.

Nauja vokiečių sporto žvaigždė. Garsus Europos boksininkas ispanas Poalino rungtynėse su jaunu vokiečių boksininku Diener pralaimėjo. Šis yra dideliu vokiečių sportininkų laimėjimu, nes anksčiau vokiečiai visomet pralaimėdavo bokse.

Mūsų skaitytojų balsai.

Neprivalote verkti, kad jūsų sūnūs ar broliai eina kariuomenėn tarnauti. *Rusų kariuomenėj* lietuviams buvo sunku tarnauti, nes nuveždavo juos toli svetimojon, už Kaukazo arba Uralo kalnų. Per keletą metų nematydavo savųjų; vargdavo didžiausį vargą, nes daugumas nemokėdavo rusų kalbos, o reikėdavo mokytis statutų ir rikiuotės. Be to, tekdavo galvas guldyti ir vargti už carą, už mūsų tautos budelį. Bet *Lietuvos kariuomenėj*: tarnauji savo tėvynei. Tolimiausiai gali išvežti už 300 klm. Mokslas ta pačia kalba, kuria mus išmokė sena motutė lopšely liuliudama. Mokytis iš pradžių, tiesa, biskutį sunkoka, nes kiekvieno darbo pradžia visada sunki, bet toliau visai lengva. Tarnyba irgi tik iš pradžių atrodo sunki, bet vėliau pripranti ir jauties gerai. Kariuomenėj išlavina išlepusį mūsų kūną, nemokančius išmokina skaityti ir rašyti ir pripratina švariai ir tvarkingai gyventi. Turint tą visą galvoj ne privalote seni tėveliai ir jauni broleliai ir sesutės verkti savo išleidžiančių kariuomenėn tarnauti sūnelių ir brolelių, bet priešingai — džiaugtis. O tie, kurius šaukia tėvynė tarnybon, nesibijokite ir įvairiomis suktybėmis nevenkite jos, nes šis yra ne tik biau-rus darbas, bet ir smarkiai baudžiamas.

Vargo Draugas.

Gerbkime žuvusių karių kapus. Mirus kareiviui, iš dalies išreikalauja kokį dešimtį žmonių, be orkestro ir kitokių iškilmių palaidoja jį, pastato kokį iš lentų sukaltą kryžių arba, kartais, iš dviejų kryžmais sudėtų pagaliukų — ir visas rūpestis apie jį. Daugiau pagarbos mirusiems nematyti. Bet pažiūrėkime pas kitus kaip jie gerbė mirusių kapus. Geriausia pavyzdį rasime pas vokiečius, kurie ir karo lauke statydavo paminklus su gražiais parašais ne tik savo, bet ir priešininkų žuvusiems. Be to, Sibire man teko matyti vokiečių belaisvių kapus, kaip gražiai juos patys belaisviai prižiūrėdavo: dailiai aptverti, ant kryžių gražiai užrašyta mirusiojo vardas, pavardė, kilimo vieta ir mirimo laikas. Kodel mes negalėtumėm panašiai padaryti.

Jeigu valdžia tam reikalui neduoda lėšų, tai pačios dalys turėtų pasirūpinti papuošti savo mirusių karių kapus. Tokį pavyzdį jau parodė Technikos batalionas: surinko bataliono karių tarpe aukų, nupirko akmeninius arba geležinius paminklus, papuošė kapus — ir dabar aplankius juos išpūdis kur kas geresnis.

Dažnai atsitinka, kad mirusio kareivio tėvai iš toli atvažiuoja aplankyti savo sūnaus kapą, bet pavaikščioję kapinėse nesuranda, nes parašų nėra, ir nuliūdę vėl grįžta atgal.

Reiktų tuo klausimu pasirūpinti.

Grand. Figūrinas.

Spaudos apžvalga.

Lietuva. „Pavasario“ 3 Nr. stud. A. Kučinskas rašo, kam reikalinga valstybė. Kalbėdamas apie kariuomenę sako: „Mes dar valstybei duodame savo sūnus ir brolius į kariuomenę. Ir tai yra tik garbė, kad mes savo jaunas jėgas, patį gražiausią žiedą pastatome būdėti tautos ir valstybės sargyboje. Seniau buvo kariuomenė sandoma, ir vyrai eidavo kariauti už tą, kas brangiau mokėdavo. Vėliau imta mobilizuoti jauni vyrai, jie buvo išlaikomi tarnyboje po keletą metų. Šis mobilizavimo būdas labai sunkiai atsiliepdavo į pavergtąsias tautas. Pavyzdžiui, Lietuvos sūnūs danginami už kelių tūkstančių kilometrų nuo tėvynės svetimiams tarnauti. Dabar turime savo valstybę ir sau, ne svetimiams, tarnaujame. Tik dar mes neatsikratėme vienos biau-rūsios vergiškos ligos — vengimo karo tarnybos. (Ne visi. Praeitą rudenį naujokų ėmimas parodė, kad kai kurie naujokai atsisakė burtus traukti ir šutiko be jokių „laimės“ bandymų eiti karo tar-

nybon. Bs.). Jaunuolis eina kariuomenėn nusiminęs, tarsi žengdamas į prapultį. Argi taip jauni vyrai, prieš kurių akis dar visas gyvenimas, privalo elgtis? Juk turi būti vien džiaugsmas, kad stovėsi garbingoje tėvynės sargyboje, išmoksi tiesiai vaikščioti, išmoksi vikrumo (o šių ypatumų mums labai stokoja) ir pažinsi gyvenimą. Kariuomenė — pramoga, gyvenimo mokykla, kurios neišėjęs, jaunikaitis lieka jaunu seniu“.

„Lietuvos“ 32 (2121) Nr. P. Ruseckas rašo apie tai, kaip 1920 m. kovojančiam su lenkais mūsų nelaimės pakelia visuomenės ūpą ir ji stoja į pagalbą kariuomenei gintis nuo lenkų; kaip mūsų kariuomenė atsigauna, jos puolimai ir priešpuolimai prieš lenkus, pirmas smūgis lenkams ties Giedraičiais ir t. t.

Amerikos lietuviai. „Draugas“ rašo apie Kaune susikūrusias Vilniui vaduoti draugijas būtent: Vilniui vaduoti sąjungą, Šaulių sąjungą, Vilniečių sąjungą, Vilniaus lietuviams remti komitetą, Vilniaus kelmą ir Ažuolą. Be to, įsteigta daug panašių draugijų provincijoje. „Draugas“ savo pastaboj priduria „Vilnius ir mums, amerikiečiams, yra brangus, Vilniaus vardas ir mummyse sukelia aukštos tėvynės meilės jausmą. Nedvejodami galime tvirtinti, kad kaip 1918-1919 m. mummyse sukėlė ūpą ir dvasią Lietuvos nepriklausomybės kilimas, taip dar kartą sukels Vilniaus vadavimo momentas. Tas ūpas pasireikš morale ir medžiagine parama Lietuvai. Tad drąsiau į kovą“!

Latvija. „Latvijas Kareivis“ 37(1755) Nr. iš vasario m. 16 d. minėdamas Lietuvos nepriklausomybės šventę tarp kitko rašo: „Gen. Želigovskiui įsiveržus, lenkai vis tik Vilniaus apygardoj pasiliko ir po plebiscito (gyventojų noro atsiklausimo) Vilniaus apygardoj (mano pabraukta. Bs.) prijungė ją Lenkijai“. Perskaičius latvių karo spaudos pranešimą tenka labai nustebėti, kad mūsų artimiausi kaimynai, kuriems 1920 m. pašonėj švietė Vilniaus karo gaisrų pašvaistės ir visą laiką žvangėjo lietuvių lenkų ginklai, iki šiol nežino, kad Vilniaus krašte jokio plebiscito nebuvo ir jis prijungtas yra Lenkijai legioninko durtuvu. Apie tai rodos visas pasaulis žino, tik vienas „Latvijas Kareivis“ „pramiegojo“. Patartume savo kolegoms, jei akys atsisako matyti, o ausys girdėti, atatinkamų prietaisų išgyti. Bs.

Atsiųstieji redakcijai spaudiniai.

A. N. Jeleonskis. Karpių auginimas, su paveikslais. Išvertė S. Zarackas. Žemės Ūkio Departamento leidinys. Kaunas, 1925 m. 64 pusl., kaina 2 litai.

Dr. K. Grinius. Medicinos žinių populiarizacija ir lietuvių medicinos knygų sąrašas. Perspausdinta iš 1922 m. „Medicinos“ nr. 5, 6, 7 ir 8. 28 pusl. kaina 1 litas.

Šioj nedidelėj knygutėj kalbama apie reikalingumą medicinos žinias populiarizuoti, vadinasi padaryti prieinamomis kuo platesnei žmonių masei.

Didesnę knygutės dalį užima tų medicinos knygų ir laikraščių sraipsnių lietuvių kalboje sąrašas, kurie rašyti visiems suprantama kalba.

Bitininkas. Kaip vaisvynis ir midus gaminti. „Varpo“ bendrovės leidinys nr. 57, Kaunas, 1926 m. 27 pusl., kaina nepažymėta.

Vaisių vyno ir midaus gali be didelio vargo pasidaryti kiekvienas ūkininkas pats iš savo sodo vaisių. Toks namie padarytas vynas ir midus nėra blogesnis už įvairius iš užsienių pargabamus šlamštus, už

kuriuos mes turime atiduoti sunkiai uždirbtus litus. Mokykimės iš šios knygelės sunaudoti mūsų sodų vaisius.

Jurgelevičius, P. Lietuvos ateitis. (Jūros skautų knygynas Nr. 1). Kaunas, Lietuvos skautams remti draugijos leidinys, 1925 m. 31 pusl.

Šioje mažoje knygutėje autorius kviečia jaunuomenę į skautų draugiškas eiles, į jų stovyklas, kur auklėjamas ir stiprinamas jaunuomenės kūnas. Knyga skaitytina mūsų jaunuomenei, atsargos karininkams ir puskarininkams, kuriems turi rūpėti skautų organizacija. Ji tinka visoms kariuomenės bibliotekoms.

Kariuomenės Intendantūros vadybos sąskaitybės ir apyskaitų taisyklės maisto, pašaro bei taros tiekimo srity. (J—I). Projektas. Kaunas, Kariuomenės Intendantūros leidinys 1925. 200 puslapių.

S. Davainis. Būk mandagus! Knygelės susipažinti su dailaus elgimosi mokslu. Autoriaus leidinys. Kaunas, 1925 m. Kaina 4 lt.

Šioj 208 pusl. knygutėj nemažai yra pamokinančio kaip dailiai elgtis įvairiose atvejuose.

Redakcijos atsakymai.

A. Bikenui. Manome, kad dalis teisėtai pasielgė Tamstos nepaleisdama, nes jeigu tąja sveikata galėsite tarnauti 4 metus, tai 1 metus be abejonės galėsite iš-tarnauti.

Leit. Eskiūžui. Tamstos rašinėlis „Dar apie virštarnybinius puskarininkius“ labai gerai parašytas ir tiktų mums, bet šiuo tarpu jo negalime sunaudoti nes liečiamu klausimu jau buvo Jaunučio rašyta, o be to, Tamstos rašinėlis labai neaiškiai parašytas. Jo nepajėgs paskaityti spaustuvės rinkėjai. Prašome daugiau mums rašinėti, tik tai kiek galima aiškiau.

V. s. E. S. Tamstos rašinėlio „Daugiau spėkų“ dėl vietos stokos nededame. Bet plunksnos nemesk. Rašyk!

J. Bartkui. „Bakutis Antanas“ nedėsime, nes dalykėlis silpnas: daug parašyta, bet mažai pasakyta. Antras dalykėlis „Sudegė“ jau šiek tiek geresnis žymiai pataisę įdėjome. Matyti, Tamstai gerokai padirbėjus sektusi rašinėti, taigi lieka daugiau padirbėti. Tik rašydamas Tamsta ne taip sugrūsk eilutę prie eilutės, palik tarp jų didesnius tarpus, nes negalima raštų ištaisyti.

Virš. A. Beitai. Tamstos parašytą žinutę negalėjome sunaudoti, nes apie tą patį dalyką kitas anksčiau yra parašęs. Prašome ir toliau mums rašinėti.

Šventupiui. Tamstos rašinėlį „Tautos diena“ atidavėme „Lietuvai“, nes šis klausimas daugiau tinka plačiai visuomenei, o ne kariams.

Dz. Bartkui. Eilės „Vilijos bangos“ netinka.

TURINYS

1. Būkime kantrūs	85
2. Lietuvos gyvenimas	86
3. Naktinis susiš'apinimas	86
4. Kariuomenės gyvenimas	88
5. Užsieniai	89
6. Karo kronika	90
7. Sporto kronika	91
8. Mūsų skaitytojų balsai	91
9. Spaudos apžvalga	91
10. Atsiųstieji redakcijai spaudiniai	92
11. Redakcijos atsakymai	92
Atkarpoje: Valio, tėvyne!	87

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius mjr. J. Tomkus.

Valstybės Spausfuvė Kaune, kampas Duonelaičio ir Gedimino g.